

Programul electoral al candidatului
Partidului Liberal Democrat din Moldova pentru
funcția de președinte al Republicii Moldova
TUDOR DELIU

PLDM

ALEGERI PREZIDENȚIALE
1 noiembrie 2020

**TUDOR
DELIU**

Competent, Curajos, Devotat!

www.deliu.pldm.md

În ce hal am ajuns după 29 de ani de independență?

Am ajuns cel mai sărac, izolat și depopulat stat din Europa.

Ne lăudăm cu cei mai harnici oameni, dar satele ne sunt pustii, iar casele gospodarilor de altădată stau în paragină.

Din muncă cinstită ne ajunge doar pentru un bilet într-o singură direcție.

Ne lăudăm cu cel mai roditor pământ, dar mâncăm lapte praf din afară, crenvurști din ciorici și grăsimi de palmier.

Cei mai mulți tineri preferă să învețe la drept, dar pe coridoarele justiției mai căutăm dreptatea cu lumânarea.

Bătrânii, în loc să se bucure de munca lor de o viață, primesc o pensie ce nu le ajunge nici pentru citramon.

De cultură ne aducem aminte numai când arde Filarmonica, iar de medici – când ne cosește vreun virus.

Tudor Deliu: Competent, Curajos, Devotat!

Famiile își petrec sărbătorile prin skype, părinții își educă copiii prin viber, iar cei din urmă le deplâng trecerea pe facebook

NU la astfel de stat visam în '89.

Ajunge! E timpul să ne ridicăm din genunchi!

Noi și numai noi putem construi o țară normală, o țară în care oamenii să poată trăi bine din muncă cinstită, să aibă siguranța zilei mâine...

Noi și numai noi putem construi o țară de care să ne mândrim, pe care s-o prețuim și s-o transmitem cu drag generațiilor viitoare.

Țara suntem Noi, Oamenii!

I. Puterea aparține poporului

Merg în aceste alegeri pentru un singur termen. Nu-mi propun să prind rădăcini în fotoliul prezidențial. Acesta este angajamentul numărul unu: Interesul național este interesul cetățenilor și aceasta nu se negociază.

Cred că 4 ani de mandat sunt suficienți pentru a demonta cercul vicios al problemelor și sistemul administrativ putred care ne ține ostateci de 29 de ani. În patru ani, voi aduce lucrurile la normalitate. Pentru asta trebuie să fim cinștiți și loiali Republicii Moldova, astfel ca să o putem transmite cu mândrie mai departe unei noi generații de politicieni.

În acest scop, voi face uz de toate atribuțiile mele de Președinte pentru a crea un stat al oamenilor, un stat care nu-și exploatează proprii cetățeni.

- **Apărarea democrației, drepturilor și libertăților fundamentale ale omului**

Democrația este fundamentul unei societăți sănătoase și progresive care se bazează pe respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Instituția prezidențială va colabora în permanență cu instituția avocatului poporului.

Toate petițiile de interes național, înaintate și semnate de un grup de minim 10 mii de cetățeni, vor fi transmise în Parlament, ca inițiative legislative ale Președintelui. Voi acorda astfel cetățeanului dreptul fundamental într-o democrație – dreptul la inițiativă legislativă.

- **Garantarea suveranității, independenței naționale, unității și integrității teritoriale a țării**

Republica Moldova este un stat unitar, integru și indivizibil. Îmi voi asuma un rol activ în procesul de reglementare a problemei transnistrene, voi fi formatorul agendei de negocieri.

- **Respectarea drepturilor minorităților naționale**

Minoritățile naționale au dreptul să-și cunoască istoria, tradițiile și limba. Instituția prezidențială trebuie să recunoască și să protejeze dreptul la funcționarea tuturor limbilor minorităților naționale, fără privilegierea unora sau altora.

Limba rusă nu poate fi impusă ca limbă de comunicare interetnică. Toți reprezentanții minorităților naționale au aceleași drepturi ca și populația majoritară.

Instituția prezidențială trebuie să contribuie direct la păstrarea și dezvoltarea culturii și tradițiilor minorităților naționale pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Tuturor minorităților naționale le va fi asigurată posibilitatea de a studia limba română și istoria românilor, de rând cu limba lor maternă.

- **Consultarea cetățenilor prin referendum în cele mai importante probleme ale societății**

În democrație, doar cetățenii sunt în măsură să se expună asupra obiectivelor guvernării. Referendumurile sunt o metodă a democrației directe, iar noile tehnologii informaționale, în combinație ce cele clasice, pot asigura un proces larg de consultare a cetățenilor pe toate problemele curente.

Astfel, în primul an de mandat, voi declanșa un referendum privind principalele probleme care ne frământă și ne dezbină de 29 de ani. În primul rând, voi oferi cetățenilor posibilitatea de a se pronunța asupra vectorului de dezvoltare a Republicii Moldova și asupra perspectivei de integrare în Uniunea Europeană. O altă problemă de interes major pe care o voi supune referendumului este modul de alegere a Președintelui. Eu voi opta pentru ca șeful statului să fie ales de către Parlament.

Voi transforma site-ul președinției dintr-o carte de vizită într-o platformă de comunicare directă cu cetățenii. Voi consulta opinia cetățenilor prin sondaje și forumuri. Voi colecta întrebări și petiții.

Voi organiza cu regularitate, la postul național de televiziune, o emisiune la care voi aborda direct principalele probleme ale cetățenilor. Voi insista ca în cadrul instituției prezidențiale să fie creat un consiliu pentru tineret.

- **Revenirea la administrarea politică a statului bazată pe norma constituțională, asigurarea pluralismului politic**

Îmi propun ca aceste alegeri să fie ultimele alegeri directe pentru funcția de președinte. Președintele trebuie să fie ales de Parlament. Suntem o republică parlamentară, iar partidele politice au misiunea de a consulta și exprima interesul cetățenesc. Ajunge să mai „plămădim” super-eroi în funcții publice. Ajunge să mai ținem oamenii în calitate de mașinărie de vot și să ne amintim de ei doar o dată la patru ani.

Voi insista ca să fie revizuite toate hotărârile neconstituționale ale Curții Constituționale din perioada 2011-2019.

II. Stat de drept, respectarea principiului separării puterilor în stat

Nu poate un om să le știe și să le facă pe toate. Regula de aur este să fim noi înșine eroi, fiecare să facă bine ceea ce trebuie să facă. Este timpul să ne asumăm fiecare responsabilitatea de cetățeni activi și de reprezentanți responsabili. Vom face astfel ca șansele să fie egale pentru toți și fiecare să fie răsplătit după merit.

- **Respectarea cu strictețe a principiului separării puterii de stat și conlucrarea cu acestea**

Voi lansa o campanie de comunicare și de acțiuni în scopul restabilirii ordinii constituționale, prin care președintele nu poate fi obligat să desemneze un candidat la funcția de prim-ministru, decât din libera sa convingere. Voi conlucra cu Parlamentul în procesul de elaborare și promulgare a legilor, instituția prezidențială fiind o verigă de control asupra procesului legislativ. Susținerea Guvernului în procesul de administrare a puterii executive va fi o prioritate.

Conlucrarea cu Consiliul Superior al Magistraturii, Adunarea Generală a Judecătorilor și Consiliul Superior al Procurorilor, ca organe ce garantează independența puterii judecătorești, va contribui la definitivarea reformei în justiție.

- **Adresarea mesajelor către Parlament și Națiune cu privire la principalele probleme de ordin politic, economic, social și de unitate națională**

Eu nu voi fi un președinte „de pus la icoană”. Oamenii au nevoie de un președinte vocal, care să-i reprezinte, să le cunoască principalele probleme și să li se adreseze de fiecare dată când au nevoie.

- **Exercitarea eficientă și plenară a dreptului de inițiativă legislativă în vederea promovării intereselor cetățenilor**

Una din primele inițiative legislative va ține de modificarea articolului 13 din Constituția Republicii Moldova, prin care denumirea limbii de stat să fie scrisă corect – limba română.

Voi promova inițiativa legislativă de modificare a Codului electoral, prin care DIASPORA să fie prezentă în listele de partid și, respectiv, în Parlament. Voi insista pe inițiativa legislativă privind micșorarea vârstei de pensionare a femeilor și promovarea politicilor pentru tineret.

III. Justiție competentă și transparentă

Justiția este baza încrederii. Fără încredere nu există stat! Noi credem în Republica Moldova, credem în oamenii ei!

- **Susținerea unei reforme autentice în justiție pentru consolidarea statului de drept**

A venit timpul să învingem corupția din sistemul judecătoresc, și nu doar să luptăm împotriva ei, așa cum o facem de 29 de ani. Președintele Republicii Moldova este cel care numește judecătorii, vicepreședinții și președinții instanțelor judecătorești. De aceea orice nedreptate săvârșită de un judecător este și pe obrazul șefului de stat. Nimic nu îndreptățește săvârșirea nedreptăților, iar cei meniți să facă dreptate trebuie să fie, în primul rând, ei corecți și profesioniști. Principiul este simplu: *Dacă dau, nu lua. Dacă iei, atunci suportă consecințele.*

- **Promovarea cadrelor judecătorești profesioniste și integre**

La numirea în funcție a judecătorilor, toate organele abilitate vor munci împreună pentru a se asigura de corectitudinea și profesionalismul viitorului judecător.

Pe fiecare caz de numire a judecătorilor cetățenii vor fi informați de o manieră transparentă și suficientă. Nimeni nu mă va putea obliga, ca șef de stat, să numesc un judecător asupra căruia există și sunt prezentate dovezi de corupție.

IV. Politica externă inteligentă

Republica Moldova a devenit din ce în ce mai izolată în ultimii ani. Este imperios necesar de restabilit relațiile cu UE, SUA și, în mod prioritar, cu România și Ucraina. Primele mele vizite în calitate de Președinte le voi efectua la București, Kiev și Bruxelles.

- **Promovarea unei politici externe inteligente în interesul statului**

În colaborare cu Parlamentul și Guvernul, vom purta tratative și negocieri și vom încheia acorduri și tratate, pornind de la interesele majore ale statului nostru.

- **Relansarea procesului de Integrare Europeană**

Voi asigura implementarea Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană, relansând dialogul permanent cu Comisia Europeană și statele membre ale Uniunii Europene. Voi solicita să fie intensificată activitatea Comitetului Uniunea Europeană – Republica Moldova privind punerea în aplicare a prevederilor Acordului de Asociere și Liber Schimb.

- **Diplomație competentă, curajoasă și devotată**

Voi promova în misiunile noastre diplomatice ambasadori care să reprezinte statul cu profesionalism și devotament, să-i promoveze interesele Republicii Moldova cu maximă eficiență și să contribuie cu toată competența la ajutorarea cetățenilor noștri aflați în străinătate. În acest sens, voi insista să fie elaborate obiective cuantificabile și criterii de performanță, iar diplomații vor fi supuși periodic unei evaluări.

V. Republica Moldova – stat integru, apărat cu demnitate

Suntem un popor pașnic. Dorim să fie pace și stabilitate în Republica Moldova și în întreaga lume. În același timp, avem obligația de a crea mecanisme eficiente care să ofere statului și cetățenilor siguranță deplină într-o zonă marcată de multiple riscuri și amenințări.

- **Asigurarea securității naționale și a ordinii publice**

Îmi propun să reformez Consiliul Suprem de Securitate. Un consiliu funcțional înseamnă mai multă operativitate și mai mult profesionalism.

Armata nu trebuie ținută doar în garnizoane. Rolul armatei este de a educa patrioți, de a oferi societății un contingent de oameni instruiți, capabili să își apere țara cu pricepere și devotament ori de câte ori va fi nevoie.

Ofițerii în rezervă trebuie implicați în exerciții practice pentru a menține un corp operațional de ofițeri.

Consider că în operațiuni armate și de menținere a păcii trebuie implicate doar unități profesionale, formate în bază contractuală, iar soldații trebuie pregătiți special pentru asemenea misiuni.

- **Demilitarizarea regiunii din stânga Nistrului**

Mă voi implica plinar și voi cere retragerea completă și necondiționată a armatei Federației Ruse de pe teritoriul constituțional al Republicii Moldova. În acest sens, îmi propun să contribui la punerea în aplicare a documentelor semnate de Federația Rusă la Summit-ul de la Istanbul din 1999.

Voi pleda pentru intensificarea negocierilor în formatul 5+2. Dacă acesta nu va da rezultate, voi cere să fie modificat atât formatul, cât și statutul forțelor de menținere a păcii.

VI. Administrație pentru cetățeni

În Republica Moldova, reevaluarea rolului administrației publice în raport cu societatea și reforma administrației reprezintă una din provocările-cheie ce țin de democratizarea țării și confirmarea aspirațiilor de integrare europeană.

- **Promovarea unei reforme complexe și profunde de modernizare a administrației publice centrale**

Cred că reorganizarea administrației publice centrale va conduce la definirea funcțiilor și structurii acesteia pe noi criterii, proprii unui sistem democratic. Reformarea structurii actuale a APC va fi realizată în concordanță cu obiectivele de dezvoltare a țării și de integrare în spațiul euro-atlantic.

Voi promova Legea Timpului. Nicio autoritate publică centrală, la examinarea demersurilor de la cetățeni, nu va fi în drept să mai solicite acte care sunt disponibile în sisteme informatice ale altor autorități publice centrale.

- **Suținerea reformelor în administrația publică locală în vederea consolidării autonomiei și descentralizării**

Lipsa autonomiei locale reprezintă una dintre problemele de bază ale funcționării statului de drept. Îmi asum responsabilitatea pentru restructurarea profundă a administrației publice locale prin amplificarea procesului de descentralizare care trebuie să aibă ca finalitate autonomia locală autentică. Voi fi alături de autoritățile publice locale și voi susține toate inițiativele lor menite să transforme administrația locală în puterea unei națiuni.